

Onderwerp	Kermis Zaanenlaan		
Nummer	2019/193827	Datum college	12 maart 2019
Portefeuillehouder	Jos Wienen		
Programma/beleidsveld	4.2 Economie, toerisme en cultuur		
Afdeling	Programma- en Gebiedsmanagement		
Auteur	M. Moggré		
Telefoon	023 – 511 3392		
E-mail	mmoggre@haarlem.nl		
Actueel behandelvoorstel	Behoort bij onderwerp Uitwerken mogelijkheden verplaatsen kermis Zaanenlaan (<u>2017/302570</u>) in de commissievergadering d.d. 11 oktober 2018.		
Bijlagen	a) Kermisindeling 2018 b) Geoptimaliseerde kermisindeling 2019		

Deze raadsinformatiebrief betreft de uitwerking van het onderzoek naar de verbetermogelijkheden van de indeling van de kermis aan de Zaanenlaan te Haarlem. In de nieuwe kermisindeling wordt al dit jaar het aantal attracties aan huizenkant teruggebracht, de afstand tussen attracties en de huizen vergroot en de kermis met één dag ingekort vanaf 2020.

Inleiding

Op 11 oktober 2018 sprak de raadscommissie Bestuur over de kermis op de Zaanenlaan en het mogelijke onderzoek naar verplaatsing locatie hoek Kleverlaan/Jan Haringstraat. Er is toen geconcludeerd dat er geen verder onderzoek naar een andere locatie kwam. Wel kreeg het college de opdracht, in overleg met betrokken partijen, de verbetermogelijkheden voor de kermis op de Zaanenlaan te onderzoeken. Hierbij ging het met name om maatregelen om de veiligheid te vergroten. Op 29 november 2018 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen die het college vraagt om, met ingang van de kermis van 2019, de attracties rond het Zaanenpark te plaatsen. Zowel de verbetermogelijkheden van de bestaande indeling, als ook de mogelijkheden om de kermis rondom het park op te stellen, worden hierna besproken. Omdat uit het onderzoek ook aspecten in relatie tot leefbaarheid naar voren zijn gekomen, wordt hier ook aandacht aan besteed.

Onderzoeksactiviteiten

Sinds januari 2019 is de projectleider binnen de gemeente Haarlem gestart met een onderzoek naar de verbetermogelijkheden voor de kermis op de Zaanenlaan en een eventuele kermisindeling rondom het Zaanenpark. Ter ondersteuning is een projectgroep geformeerd waarin de afdelingen Programma- en Gebiedsmanagement, Veiligheid & Handhaving en Vergunningen, Toezicht en Handhaving vertegenwoordigd zijn. Tijdens het onderzoek is o.a. gesproken met bewoners, raadsleden, exploitanten en kermisbonden. Ook is er regelmatig contact geweest met de Wijkraad Planetenwijk en zijn zij daarin op de hoogte gehouden van de stappen in en voortgang van het onderzoek. Om te komen tot een afgestemde en verbeterde indeling, zijn er tijdens het onderzoek door de onderzoeker zogenaamde 'schetssessies' georganiseerd met expertise van binnen en buiten de gemeente.

Opbouw Raadsinformatiebrief

Eerst leest u de bevindingen gekaderd vanuit het perspectief van bewoners en de kermisbonden/exploitanten. Vervolgens wordt het resultaat van de schetssessies beschreven, opgedeeld in een deel over een indeling rondom het park en een deel over een geoptimaliseerde indeling. Deze informatiebrief sluit af met een slotnoot en enkele praktische maatregelen ter verdere verbetering van de kermis.

Perspectief bewoners

Draagvlak voor de kermis in Haarlem

In 2017 is in het onderzoeksrapport genaamd 'Toekomst kermissen Grote Markt en Zaanenlaan' (Bureau Makkink) geconcludeerd dat er behoefte was aan een kermis in Haarlem en dat een meerderheid (49) van de toen ondervraagde omwonenden (66) niet negatief tegenover de kermis Zaanenlaan stond. Wel is te lezen dat bewoners woonachtig in de buurt van de grotere attracties zich negatief uitlieten over de kermis en dat de ervaringen erg persoonlijk waren.

Indeling van de kermis

Als het gaat om de opstelling en indeling van de kermis kan, alle informatie uit het participatief proces van de afgelopen onderzoeksperiode beschouwd, geconcludeerd worden dat omwonenden in de directe omgeving van het Zaanenpark hierover verdeeld van inzicht zijn. Afhankelijk van wie bevraagd wordt en met name waar diegene woonachtig is, zijn er sterk uiteenlopende meningen en bezwaren over een wijziging van de indeling van de kermis en eventuele verplaatsing naar de straten rondom het park bij de gemeente geventileerd. Deze waren zowel ten gunste als ten nadele van een verandering in de opstelling. Hieronder wordt een impressie gegeven van de meningen, achtereenvolgens op basis van een enquête en op basis van een bewonersbijeenkomst.

Resultaten enquête Wijkraad Planetenwijk (onderzoek Motivaction)

In opdracht van de Wijkraad Planetenwijk heeft onderzoeksbureau Motivaction eind 2018 een enquête gehouden onder 108 woningen direct rondom het Zaanenpark (in totaal 66 reacties). Uit de resultaten kan een aantal conclusies getrokken worden, waaronder:

- geen van de binnen de enquête voorgelegde opstellingen van de kermis kan rekenen op een duidelijke voorkeur; over hoe een opstelling rondom het park er uit zou moeten zien zijn de meningen tevens verdeeld;
- 78% vindt dat een nieuwe opstelling niet ten koste mag gaan van de plekken voor de Vrijmarkt;
- een meerderheid vindt de kermis te lang;
- een meerderheid vindt de kermis te groot van omvang;
- een meerderheid kan zich vinden in het huidige tijdenbeleid.

Bewonersbijeenkomst 12 februari 2019

De gemeente heeft, om verbetersuggesties en meningen op te halen, de omwonenden van het Zaanenpark uitgenodigd voor een bijeenkomst op 12 februari jl. Circa 60 omwonenden waren hierbij aanwezig. Hierna worden de meest besproken onderwerpen van de bewonersbijeenkomst opgesomd. Deze zijn tijdens de bijeenkomst zelf ingebracht, of achteraf via reactieformulieren aan de gemeente kenbaar gemaakt (18 reacties in totaal). De door de bewoners ingebrachte onderwerpen zijn:

- heroverweging van de duur en de grootte (korter en kleiner);
- plaatsing van attracties in het park mag niet leiden tot de aantasting van groen;
- de ervaren geluidsoverlast en parkeeroverlast;
- het volledig afsluiten van de wegen rondom het park roept weerstand op;
- er is veel weerstand vanuit de desbetreffende aanwonenden (o.a. een petitie van de Mercuriusstraat) tegen plaatsing van attracties op de wegen rondom het park;
- meer en gerichtere handhaving op (verkeers)veiligheid, ook tijdens op- en afbouw;
- de mogelijkheid tot ontruimen en bekendheid vluchtroutes;
- een passendere vorm van compensatie dan de 'poffertjesbon'.

Op dinsdag 12 maart 2019 wordt er voor dezelfde groep omwonenden een tweede bewonersbijeenkomst georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst wordt men geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek en voorgestelde verbeteringen.

Perspectief kermisbonden/exploitanten

De exploitanten vrezen dat de kermis Zaanenlaan ingekort of verkleind wordt. Op dit moment duurt de kermis van woensdag 24 april t/m zondag 5 mei (12 dagen). In 2019 wordt er op dinsdag 23 april opgebouwd, op maandag 6 mei afgebouwd. De kermis is voor de exploitanten een traditionele, belangrijke kermis met een groot bezoekersaantal, en daarmee een belangrijke inkomstenbron.

Vanuit hun perspectief zou de kermis niet kleiner moeten worden, omdat:

- a. dit ten koste zou gaan van de aantrekkingskracht van de kermis;
- b. dit ten koste zou gaan van de kleine attracties en daarmee de totaalbeleving (mix);
- c. de kermisbranche reeds verschaalt.

Vanuit hun perspectief zou de kermis niet ingekort moeten worden, omdat:

- d. beide weekenden nodig zijn als goede inkomstenbron (zeker als één weekend verregent);
- e. de feestdagen (Koningsdag en Bevrijdingsdag) nodig zijn als goede inkomstenbron;
- f. er een aanloop naar deze beide feestdagen moet plaatsvinden, waarbij bezoekers bij de opbouw van de aankleding al komen kijken en sfeer komen proeven (*“langzamerhand raakt iedereen in de stemming”*);
- g. het daarmee minder aantrekkelijk wordt voor grote attracties om te komen;
- h. kort geleden zijn de openings- en sluitingstijden al aangepast, waardoor de kermis korter duurt;
- i. de discussie al eerder gevoerd is.

Vanuit hun perspectief zou de opstelling van de kermis niet verder verspreid dan wel rondom het park gesitueerd moeten worden, omdat:

- j. het bij een kermis belangrijk is voor de sfeer en aantrekkelijkheid (en daarmee omzet) om aan weerszijden attracties te hebben;
- k. om dezelfde redenen de afstand tussen attracties niet te groot mag worden.

Op een historische tekening van de indeling van de kermis uit 1982, is te zien dat de kermis voor wat betreft de hoeveelheid aan attracties sindsdien niet in aantal is toegenomen. Wel zijn sommige attracties (in formaat) veranderd en is de totaal gebruikte oppervlakte wat vergroot.

Resultaten schetssessies

Zoals eerder aangegeven, zijn er schetssessies georganiseerd, waarin naast expertise vanuit de gemeente, verschillende experts hebben deelgenomen. De samenstelling is gekozen om direct de relevante disciplines bij het nadenken over (de haalbaarheid van) een indeling van de kermis aanwezig te hebben. In de sessies waren vertegenwoordigd:

- de brandweer (een regisseur risicobeheersing);
- de geneeskundige hulpverleningsorganisatie (een vakspecialist risico- & crisisbeheersing);
- politie (een Operationeel Expert met taakaccent evenementen);
- de Omgevingsdienst IJmond (een milieu-inspecteur/geluidsspecialist);
- de gemeente Haarlem (organisatie, afdeling Veiligheid en Handhaving, afdeling Beheer en Beleid Openbare Ruimte, afdeling Vergunningen Toezicht en Handhaving).

Tijdens deze sessies zijn vanuit diverse disciplines verschillende indelingen en scenario's verkend en op haalbaarheid getoetst. Hieronder leest u de bevindingen en conclusies, met een focus op twee verschillende indelingen:

1. een indeling rondom het Zaanenpark (U-vorm dan wel volledig rondom);
2. verbetermogelijkheden, gebaseerd op de bestaande situatie op de Zaanenlaan.

1. Een indeling rondom het Zaanenpark

De indeling van de kermis met de attracties rondom het Zaanenpark is onderzocht. Op basis van de inzichten van de verschillende betrokkenen en expertises, komen hierbij de volgende belangrijke aspecten naar voren:

- a. de Orionweg moet voor de duur van de kermis ter hoogte van het park afgesloten worden (en blijft niet, zoals nu, de rijstrook in noordwestelijke richting open);
- b. de op de Orionweg gehouden Vrijmarkt kan fysiek niet tegelijkertijd met de kermis plaatsvinden;
- c. op in ieder geval de Orionweg in de middenberm (en mogelijk ook op de Mercuriusstraat) moeten bomen worden gekapt om attracties te kunnen plaatsen;
- d. er wordt een groter aantal woningen geconfronteerd met (geluids- en licht)overlast;
- e. er moeten meer bewoners en bezoekers uitwijken naar omliggende wijken om hun voertuigen te parkeren, de parkeeroverlast neemt hierdoor toe;
- f. meer woningen worden moeilijker bereikbaar;
- g. een grotere oppervlakte en de aanwezigheid van meer vlucht- en schuilmogelijkheden in het park brengen extra veiligheidsrisico's met zich mee;
- h. er moet meer beveiliging ingehuurd worden (groter gebied).

Eerder in deze brief is benoemd dat er vanuit omwonenden sterke weerstand is tegen het plaatsen van attracties voor de deur van bewoners op de Mercuriusstraat (petitie) en Orionweg, en er ook weerstand is tegen het verder afsluiten van wegen. Hiernaast is eerder geconcludeerd dat er reeds veel parkeeroverlast ervaren wordt, het groen niet aangetast mag worden en een eventuele nieuwe indeling niet ten koste mag gaan van de Vrijmarkt.

Als de resultaten uit het participatief traject en de verschillende interne en externe adviezen afgezet worden tegen bovenstaande aspecten a t/m h, kan er geconcludeerd worden dat een eenzijdige indeling rondom het Zaanenpark meer nadelen dan voordelen oplevert:

- er is zeer beperkt draagvlak onder bewoners
- er zouden bomen gekapt moeten worden;
- er zouden meer wegen afgesloten moeten worden;
- het brengt extra veiligheidsrisico's met zich mee;
- de parkeeroverlast zou toenemen;
- het zou ten koste gaan van de aantrekkelijkheid en daarmee de kwaliteit van de kermis;
- het zou ten koste gaan van de Vrijmarkt locatie Orionweg.

Conclusie: indeling rondom het park is geen verbetering (en onhaalbaar in 2019).

Overigens zou een opstelling rondom het park in 2019 onhaalbaar zijn. Dit omdat er voor het kappen van bomen een omgevingsvergunning voor kappen aangevraagd moet worden en kappen na 15 maart i.v.m. het broedseizoen niet toegestaan is. Daarnaast is het onhaalbaar om, voor het vroegtijdig afgeven van een vergunning, aangepaste planvorming vanuit de multidisciplinaire Projectgroep Grote Evenementen gereed te hebben.

In verband met bovenstaande conclusie, heeft het onderzoek zich verder gericht op de opdracht (oktober 2018) om de verbetermogelijkheden voor de huidige kermis te onderzoeken. De conclusies hierover leest u hieronder.

2. Verbetermogelijkheden bestaande kermis

De schetssessies hebben een geoptimaliseerde situatie opgeleverd. In deze aangepaste indeling wordt meer ruimte gebruikt in het Zaanenpark aan de kant van de Orionweg (tot aan het eerste pad aan de noordwestelijke kant). In opdracht van afdeling Beleid en Beheer Openbare Ruimte (BBOR) is hierover vanuit Spaarnelanden aangegeven dat dit grotere deel van het park gebruikt kan worden voor de kermis, mits er kunststof rijplaten gebruikt worden voor attracties die op het gras komen te staan. Het park aan de kant van de Mercuriusstraat wordt ongeschikt bevonden. Bij deze indeling worden er geen attracties geplaatst op de Orionweg of Mercuriusstraat, maar vindt er wel een verkleining plaats van het aantal attracties op de Zaanenlaan en met name aan de huizenzijde.

Belangrijke aspecten bij deze indeling zijn:

- a. aan de huizenzijde van de Zaanenlaan staan 12 i.p.v. eerder 18 attracties;
- b. er bevinden zich geen bakkramen aan de huizenzijde;
- c. alle brandkranen zijn vrij, zichtbaar en hebben voldoende werkruimte, ook op het moment dat een attractie in werking is;
- d. de voor de veiligheid benodigde vrije doorgang van 3,5 meter tussen de attracties wordt te allen tijde gewaarborgd; daar waar mogelijk wordt 4,5 meter aangehouden;
- e. alle huizen zijn voldoende bereikbaar voor hulpdiensten (vrije afstand).

Belangrijke aandachtspunten bij deze indeling zijn:

- f. extra kosten (grote schatting tot € 40.000) in verband met:
  - bouwhekken om het grotere gebied in het park aan de kant van de Orionweg af te sluiten
  - (rij)platen (voor voertuigen/attracties) en 'halfopen' matten (voor publiek)
  - meer verlichting, geluidsvoorziening, mogelijk stroomvoorziening
  - mogelijk meer beveiliging;
- g. een aantal laag overhangende takken van bomen in het Zaanenpark moet gesnoeid worden;
- h. er ontstaat een risico voor meer herstelkosten van het park (ook weersafhankelijk);

- i. het blijft een kwalitatief hoogwaardige kermis met aan weerszijden attracties, maar het is mogelijk dat de kermis, door de grotere oppervlakte met dezelfde hoeveelheid attracties, als minder gezellig ervaren wordt (leegte);
- j. de vernieuwde kermisindeling kost meer dan één dag om op te bouwen (het is een op ervaring gebaseerd volgordelijk proces), want 2e Paasdag valt op 22 april en i.v.m. de wens uit de buurt zou er dan niet op- of afgebouwd kunnen worden.

Slot

Er is al veel onderzocht, geschreven en gezegd over de kermis Zaanenlaan in Haarlem. Hierbij wordt al langere tijd getracht dé oplossing te vinden voor een verscheidenheid aan ervaren problemen. Juist vanwege de verdeeldheid aan belangen en opvattingen, lijkt er voor dit vraagstuk geen win-win oplossing mogelijk.

De afgelopen maanden zijn, in overleg met stakeholders, alle facetten om te komen tot een geoptimaliseerde situatie zorgvuldig afgewogen, waarbij nadrukkelijk is gekeken naar een indeling rondom het Zaanenpark. Ondanks de relatief korte periode, laten de resultaten in deze brief zien dat enerzijds een indeling rondom het park onwenselijk is, maar anderzijds er een geoptimaliseerde indeling mogelijk is. Over deze indeling zijn hulpdiensten positief en wordt er een aanzienlijke verlichting van het aantal attracties aan de Zaanenlaan gerealiseerd. Aan de andere kant ontvangt de gemeente, los van deze opdracht, een duidelijk signaal van omwonenden die de kermis over het algemeen te lang vinden.

Alles overwegende is nu het voornemen om:

- m.i.v. 2019 de kermis volgens de hierboven beschreven geoptimaliseerde indeling op de Zaanenlaan te organiseren en hierbij is het uitgangspunt dat deze indeling de komende jaren zo blijft;
- binnen deze (nieuwe) kaders een evaluatie gaat plaatsvinden. Het college heeft niet de wens om de gehele opzet van de kermis volgend jaar te evalueren;
- de opbouw van de kermis dit jaar te laten starten op dinsdag 23 april en te accepteren dat de kermis i.v.m. de mogelijke langere opbouwtijd op 24 april later op de dag open gaat;
- gelet op het signaal van bewoners, is het college van mening dat de duur van de kermis Zaanenlaan, met de tussengelegen feestdagen en aanlooptdagen als ankerpunten, één dag korter kan. Aangaande de verplichtingen naar de exploitanten in 2019, wordt de kermis vanaf 2020 voor de duur van totaal 11 dagen georganiseerd.

Praktische verbeteringen

Gelet op bovenstaande bevindingen op basis van gesprekken met bewoners en andere stakeholders, zullen in 2019 daarnaast in ieder geval de volgende maatregelen uitgevoerd worden om de veiligheid en de leefbaarheid aangaande de kermis Zaanenlaan verder te optimaliseren:

- a. buurtbewoners worden evenals andere jaren per brief geïnformeerd over de kermis. Hier zal nu ook een paragraaf in worden opgenomen over de veiligheidsaspecten;
- b. vluchtroutes ter plekke worden beter aangeduid;
- c. tijdens de kermis wordt, naast de schouw vooraf, een extra schouwmoment met hulpdiensten georganiseerd;
- d. er komt meer (zichtbare) handhaving op strafbare feiten (bijv. in het verkeer, parkeren);
- e. er komt directe lijn tussen de meldkamer van de Veiligheidsregio en de kermisorganisatie;
- f. er komt een informatieve startbijeenkomst met bewoners en exploitanten;
- g. naast dat de organisatie tijdens de kermis bereikbaar is op een mobiel telefoonnummer, wordt, om de drempel voor omwonenden verder te verlagen en hen de mogelijkheid te geven foto's van constatering te sturen, hiermee ook gebruik gemaakt van WhatsApp.